

Ұйымдастыр

у

I. Үй тапсырмасын тексеру

1. Астрономиялық уақыт бірліктері
Нақты және орташа күн тәулігі
2. Жергілікті, белдеулік және
бүкіләлемдік уақыт
3. Жұлдыздық уақыт

II. Өткен тақырыптар бойынша сауалнама сұрақтары:

1. Аспан әлемін зерттейтін ғылым

а) химия   в) астрономия   с) физика

2. Күннің зодиак шоқжұлдыздары бойымен жылдық қозғалысын атқаратын үлкен дөңгелек

а) зенит   в) эклиптика   с) надир

3. Аспан денелерін бақылайтын құрал

а) теодолит   в) телескоп   с) маятник

4. Бағыт пен азимутты өлшейтін құрал

а) телескоп   в) теодолит   с) сикстант

5. Күн мен түннің күзгі теңелу нүктесі

а) 4 қазан   в) 23 қыркүйек   с) 23 қараша

6. Нақты бір шекарасы анықталған аспанның белгілі бір бөлігі

а) эклиптика в) аспан экваторы с) шоқжұлдыз

7. Радиусы анықталмаған жорамал сфера

а) еңістік дөңгелегі в) көкжиек жазықтығы с) аспан сферасы

8. Көкжиектік жүйенің координаталары

а) азимут, еңістік в) тура көтерілу, шырақ биіктігі

с) азимут, шырақ биіктігі

9. Экваторлық жүйенің координаталары

а) еңістік пен азимут в) еңістік пен шырақ биіктігі

с) тура көтерілу мен еңістік

10. Декреттік уақыт қай жылы енгізілді?

а) 1830 в) 1920 с) 1930

Бағалау шкаласы:

1-3 - 2

6-8 - 4

4-5 - 3

9-10 - 5

III. Сергіту сәті

1.Қымбат, Рүстем,Ботакөз – сукүйғыш

2.Ләззат – торпак

3. Әділбек, Раушан, Ақгүл – шаян

4. Ақниет, Қыдыр – бикеш

5. Думан, Ақмарал – арыстан

6. Альбина, Назым, Атабек – таразы

7. Гүлайым, Нұртай, Сұлтан

сарышаян

САБАҚТЫҢ ТАҚЫРЫБЫ:

Күнтізбе

V. Сабақтың мақсаты:

Білімділігі: оқушыларға күнтізбе тақырыбын байырғы қазақ күнтізбесімен, есепшілер есебімен байланыстырып түсіндіріп, мүшелдік санауды үйрету, ай, күн аттарының мағынасын ашып көрсету.

Дамытушылығы: оқушыларды жан-жақты ойлауға тәрбиелеу, өз бетімен ізденуге тәрбиелеу.

Тәрбиелілігі: оқушыларды ұлттық дәстүрлерді құрметтеуге тәрбиелеу.

VI. Жаңа сабақты баяндау

Ай аттары

Арабша

Жамал
Сәуір
Зауза
Саратан
Әсет
Сүмбіле
Мизам
Акрап
Қауыс
Жади
Үт

Қазақша

Наурыз
Сәуір
Мамыр
Маусым
Шілде
Тамыз
Қыркүйек
Қазан
Қараша
Желтоқсан
Қаңтар
Ақпан

Мүшелік күнтізбе:

*Түйе сеніп бойына,
Қалған ұмыт жылдардан.
Жатпа қарап, мойыма,
Тайма, именіп, ділмардан*

13 жас – 1-мүшел
25 жас – 2-мүшел
37 жас – 3-мүшел
49 жас – 4-мүшел
61 жас – 5 мүшел
75 жас – 6 мүшел

1 жыл	12 айға
1 ай	30 күнге
1 ай	4 аптаға
1 апта	7 күнге
1 күн	24 сағатқа
1 сағат	60 минутқа
1 минут	60 секундқа

Жексенбі-алтын
Дүйсенбі-күміс
Сейсенбі-темір

Сәрсенбі-сынап
Бейсенбі-қалайы
Жұма-мыс

Сенбі-қорғасын

Діни ұғымдар бойынша жеті күннің қасиеті:

1. Жексенбі – жұмыс бастасан сәтті болады.
2. Дүйсенбі – сапарға шықсаң қайырлы болады
3. Сейсенбі – қанды күн.
4. Сәрсенбі – сәтті күн.
5. Бейсенбі – тілегің орындалатын күн.
6. Жұма – өмірден өткен адам иманымен өтеді.
7. Сенбі – аңшылық сәтті болатын күн.

Сен білесің бе?

•Қазіргі қолданылып жүрген күнтізбе

Григорян күнтізбесі

•1700 жыл еуропалық күнтізбе бойынша

1 қаңтарда жаңа жыл мейрамы тұңғыш рет аталып өтті.

•1703 жылы Ресейде орыс тілінде күнтізбе

шыға бастады.

•1922 жылы қазақ тіліндегі тұңғыш күнтізбе

Орынборда басылып шықты.

•1948 жылы неміс шебері Иоган Гутенберг

тұңғыш рет қабырғаға ілінетін күнтізбе басып шығарды.

•1960 жылдан бастап жыртына күнтізбе пайда болды

Қорытындыла

1. Күнтізбе^у дегеніміз не?
2. Қазіргі қолданылып жүрген күнтізбе?

**Назар
қойғандарыңызға
көп рахмет!**